

Reisen til plastparadiset

De satte av tre år til å seile jorda rundt og oppleve verden. Det ble sju år og et brennende engasjement for klodens helsetilstand. Møt miljø-seilerne Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe.

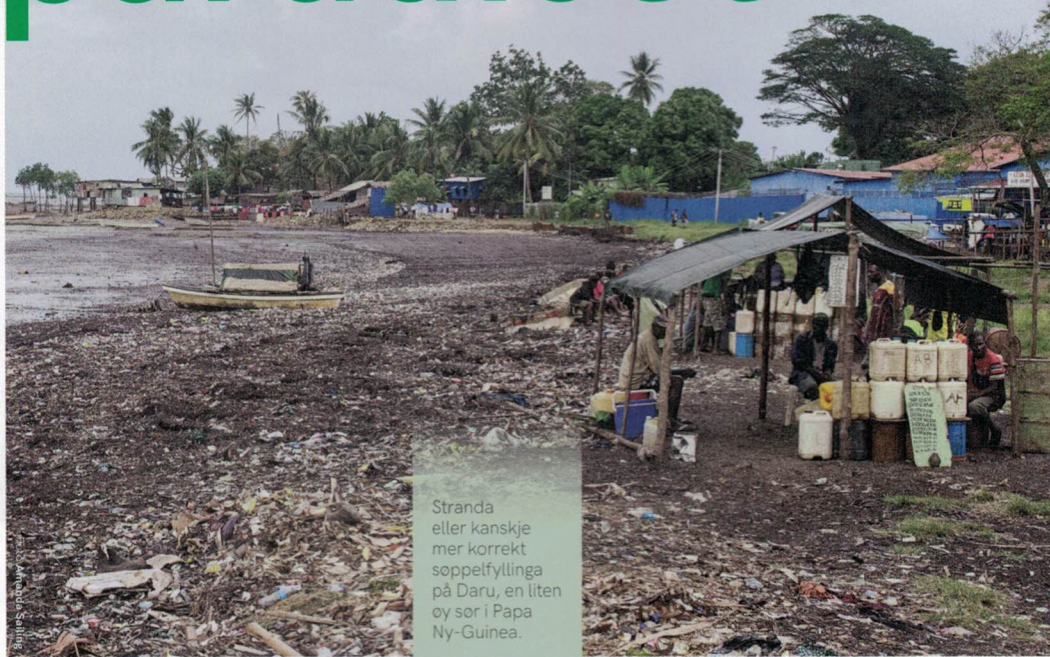
(Teksten er basert på Charlotte og Pauls egne fortellinger på nett og tilrettelagt av Arne Storrønningen).

I 2013 gjorde de det mange bare fantaserer om. Istedenfor å kjøpe leilighet og etablere seg, la de ut på jordomseiling med seilbåten «Amanda». «Noen mente vi var "gjerne" og vi kan ikke klandre dem – vi hadde kun seilt en sommer og hadde egentlig ikke mye peiling på seiling,» forteller de to.

Motivet? Vi ville se verden og nye kulturer, og vi elsket å være på havet, ifølge seilerparet.

Den største utfordringen? I takt med at vi nærmet oss tropiske breddegrader, skulle det bli stadig vanskeligere å lukke øynene for de store og dramatiske endringene i naturen rundt oss. Var det normalt å få plast istedenfor fisk på kroken? Hvorfor emigrerte pingvinene i Patagonia? Hvor var Passatvinden vi hadde regnet med? undret Linn Charlotte og Paul seg.

Fra å seile jorda rundt på lykke og fromme fikk turen straks en dypere mål og mening, og ut av den romantiske forestillingen om et nyforelsket

Stranda eller kanskje mer korrekt søppelfyllinga på Daru, en liten øy sør i Papua Ny-Guinea.

par på jordomseiling vokste et grønt engasjement.

På jakt etter Stillehavsparadiset

Sydhavsparadiset var ikke som de hadde drømt om. Sjøkkert slår de fast at losiden av flere ubeboede, fransk-polynesiske øyene er rene plastdepoter.

Et annet reisemål var Daru, en liten øy sør i Papua Ny-Guinea. Sær-

deles grunt farvann medførte at de måtte kaste anker langt fra land. Ved lavvann dannes i tillegg en 200 meter bred kyststripe med gjørme som må krysses til fots, barbeint, forteller de.

«Hadde det ikke vært for at landgangen var direkte farlig kunne det vært nok et spennende eventyr. Men for de lokale var stranda ensbetydende med en søppelfylling. Skarp, rusten hermetikk og knuste glassflasker lå på lur i muddergjørmen, og i ettertid fremstår det nærmest som et mirakel at vi ikke skadet oss én eneste gang. For ikke å glemme alle de tomme potetgullposene, flaskene og tetraforpakningene», sier jordomseilerne.

Som tatt ut av en naturdokumentar

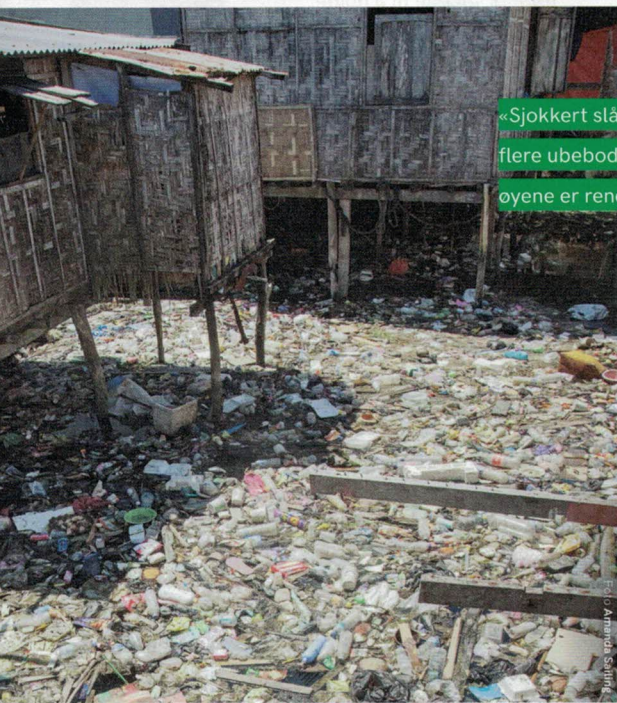
Indonesia var deres første møte med Asia og samtidig en helt ny kultur. For å få litt pusterom fra det travle bylivet bestemte de seg for å kaste

Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe gjorde det mange drømmer om. Droppet å kjøpe leilighet og la ut på jordomseiling med seilbåten Amanda.

Ulmende søppelfylling i Sør-Molukkende. Ikke sjeldent syn i Indonesia.

«Sjokkert slår de fast at losiden av flere ubeboede, fransk-polynesiske øyene er rene plastdepoter.»

Foto Annalisa Salinger

anker på en bitteliten øy kalt Kakabia, som befinner seg nesten 200 km unna neste øy.

Her fant de en skatt. Korallrevet stupte fra 1,5 meter og inn i mørkeblått infinitum. Paul lyktes i å fridykke ned til nesten tyve meter uten å få øye på havbunnen. Revet var som tatt rett ut av en naturdokumentar. Friske koraller i alle regnbuens farger, et hundretalls fisk, gedigne svamper og

Linn Charlotte dykker på jakt etter plast på korallrevet i Kakabia en liten bortgjemt øy i Indonesia.

alskens krabber og kreps sørget for timevis med underholdning gjennom gluggene på snorkelmaska.

De forteller: «Vi lot til å ha funnet et stykke uberørt natur. Optimismen varte imidlertid ikke lenge. Synet som møtte dem da de gikk i land var mildt sagt nedslående. Sko, vannflasker, flip-flops, isopor, (rygg)sekker, nudelforpackninger – og gudene vet hva – lå tett i tett på stranden. Vår første tanke var å begynne å samle sammen skrotet, men massene var så overveldende at vi mistet motet. Hvor skulle vi gjøre av det?! Vi var allerede tre stykker om bord og hadde ikke lagringsplass til mer enn en brøkdel av avfallet.»

Siden det ikke bor mennesker på Kakabia måtte dette søppelet ha kommet via sjøveien. «Vi så mye plast som duppet i vannskorpa mens vi var under seil, men mengdene som hadde samlet seg på den lille øya midt på bølja'n blå gjenspeiler hvor mye som må flyte rundt i havet.», forteller Linn Charlotte og Paul.

Krydderøyene som ga håp

Den som har fulgt med i historietimen har sikkert hørt om de sagnomstuste krydderøyene, som var kilden til stor rikdom på 1500- og 1600-tallet. Den mest berømte av disse er Banda Neira.

Linn Charlotte og Paul forteller: «Det følte allerede forhistorisk da vi seilte inn i det frodige øyriket som huser en semi-aktiv vulkan og verdens eldste muskat- og nellikfarm. For ikke å glemme planetens rikeste

undervannsfauna. Rett under båten levde fiske- og svampearter som vi i løpet av seks år på reise ikke hadde sett. Til vår store skuffelse kjempet sjeldne arter som mandarinfisken og sjøkneleren – clown mantis shrimp – en daglig kamp mot plastinvasjonen i bukta. Husholdningsavfall lot til å bli kastet rett ut i havnebassenget.»

Likevel var Banda stedet som ga de to stor grobunn for håp. Landskapet og byen var renere enn hva de hadde blitt vant til. Det fløt fortsatt søppel rundt omkring, men folk var tydelig bevisste på problemet og prøvde å komme til bunns i det. Det fantes en rekke såkalte ulovlige søppelfyllinger, men også fargefulle plasttøner som la til rette for sortering og resirkulering.

Størst inntrykk gjorde møtet med Magafira Ali som, i samarbeid med en NGO kalt Luminoccean, leder flere prosjekter i byen. Som lærer driver han kunnskapsformidling om plast og håndtering av søppel. En gang om dagen kommer husmødrene sammen og fletter fiffige vesker og annet håndverk av resirkulert plast. Flott initiativ som han ønsker å iverksette på naboøyene også. I tillegg går han i bresjen for jevnlig opprydningsaksjoner i farvannet rundt Banda-øyene. Nå er han involvert i å installere et moderne resirkuleringsanlegg, og planen er etter hvert å lage drivstoff av plasten som blir levert inn.

Vi har gjort store ødeleggelser

Dagens samfunn står ovenfor et bredt spektrum av globale utfordringer – klimaforandringer med påfølgende naturkatastrofer, utrydning av dyrearter, stigning av havnivået, konkluderer seilerne. «Det mest synlige og største problemet er nok forsøpling, særlig plastforurensning. Vi kan ikke huske å ha vært innom et eneste sted uten plast, imidlertid peker enkelte destinasjoner seg ut som triste høydepunkter- eller bunnpunkter om man vil,» avslutter miljø-seilerne Linn Charlotte Klund og Paul Lübbe. ■